

Рентабельність власного виробничого капіталу

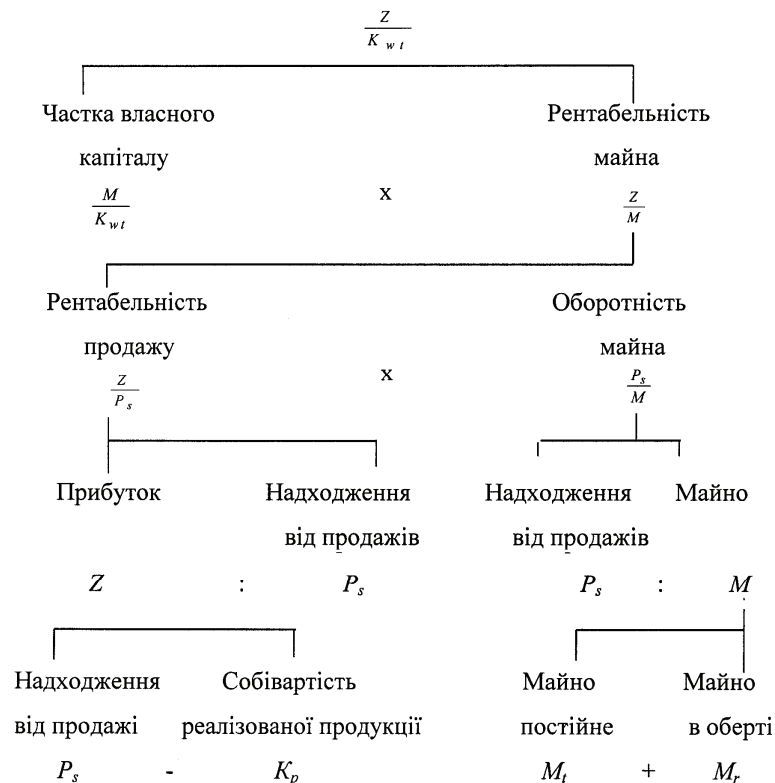

Рис. 1. Схема пірамідального аналізу рентабельності власного виробничого капіталу

У 1998 р. рівень рентабельності виробництва по об'єднанню в середньому знизився на 0,54 % проти 1997 р. за рахунок негативного впливу зміни розміру виробничого капіталу – 1,57 %, а зміна обсягів прибутків зменшила рентабельність виробничого капіталу на 1,04 %. Позитивний вплив чинника зміни обсягів реалізації 35,38 % не був достатнім, оскільки зміна собівартості знизила рівень аналізованого показника на 34,34 %, отже резервами підвищення рентабельності виробничого капіталу за цей період були обсяги інших доходів (витрат), собівартість продукції та її складові, а саме матеріальні витрати, розмір та структура виробничого капіталу в цілому і, зокрема, основних і оборотних засобів. Становище в 1999 р. проти 1998 р. змінилося в позитивну сторону. Приріст рентабельності виробничого капіталу на 20,37 % відбувся за рахунок позитивного впливу чинника прибутку, збільшення якого підвищили рентабельність на 26,18 %, зміна розміру виробничого капіталу знизила його рентабельність на 5,81 %. Причина зниження рівня рентабельності виробничого капіталу держлісгоспів полягає в значній питомій вазі негативного впливу чинників за рахунок зростання витрат обігу, а саме матеріальних, та залишків нереалізованої продукції на підприємствах, не-

виправдано великих розмірах виробничого капіталу, що характеризує екстенсивний спосіб використання виробничих ресурсів, що неприпустимо з огляду принципу сталого лісокористування. В умовах відсутності стабільної економічної ситуації на Україні лісове господарство не може досягнути стабільних якісних зрушень у формуванні господарських результатів на інтенсивній основі організації виробництва та реалізувати заходи, спрямовані на переведення господарської системи на етапі маркетингового контролю прибутковості її виробничо-господарської діяльності у бажаний стан.

Література

1. Битков Я.М. Размышления о лесном хозяйстве в переходной период// Лесное хозяйство. – 1998. – № 4. – С. 18-19.
2. Дайновський Ю.А. Ефективні рішення у мікроекономіці. – Львів: Ініціатива, 1997. – 160 с.
3. Ефимова О.В. Финансовый анализ. – М. Бухучет, 1996. – 208 с.
4. Lech Bednarski. Analiza Finansowa w przedsiębiorstwie. Wydanie III zmienione. – Warszawa: Polskie wydawnictwo ekonomiczne, 1997.- 191 s.

УДК 657.62 (005)

Доц. О.Я. Савчук, к.е.н. – УкрДЛТУ

АНАЛІТИЧНА ВЗАЄМООЦІНКА ВИХІДНИХ ПАРАМЕТРІВ СТРАТЕГІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуто динаміку майна промислового підприємства порівняно з динамікою основних техніко-економічних показників з використанням індексного прийому. Обумовлюється перехід підприємств до ринкових умов через питання сталості фінансового стану промислових підприємств та об'єднань.

Doc. O.Ya. Savchuk – USUFWT

Analytical intervaluation of the parameters of the efficiency strategy of the economic of enterprises

The industrial is dynamics were analyzed in comparison with pasic economic marks and use of indexation. This article considers the transition of enterprises to market conolitions through sustainability of their financial state.

Перехід промислових підприємств до ринкових умов ставить актуальні питання надійності їх фінансового стану. Аналіз фінансового стану підприємств виконується з метою виявлення вразливих місць і визначення шляхів їх усунення. Дані аналізу відіграють вирішальну роль при розробці важливих питань конкурентної політики підприємства, вони використовуються при оцінці виконання поставлених перед ним завдань і для розробки програм розвитку на перспективу.

Вихідним етапом аналізу фінансового стану підприємств є аналіз їх майна. Він передбачає загальну оцінку майна з виділенням оборотних мобільних коштів і позаоборотних (імобілізованих) засобів. Відомості про розміщення наявного у розпорядженні підприємства майна містяться в активі балансу.

У структурі балансу особлива роль належить мобільним засобам, до складу яких входять: наявні гроші, цінні папери, дебіторська заборгованість, матеріа-

льно-виробничі запаси. До позаоборотних активів відносять: реальні основні засоби, довготермінові інвестиції і матеріальні активи.

Досконалість фінансової діяльності підприємств передбачає утворення певного трендового ряду показників, що формуватимуть перспективу його фінансового стану.

Типова схема нерівності кількісних показників, що відповідає вимогам інтенсивного господарювання, має вигляд:

$$I \cdot 3п < I \cdot M < I \cdot Пр < I \cdot Пб$$

де: **I** – індекс зміни аналізованих показників; **3п** – рівень оплати праці; **M** – рівень майна підприємства; **Пр** – рівень прибутку реалізації продукції; **Пб** – рівень нерозподіленого прибутку підприємства.

Розглянувши вище наведені показники, бачимо, що динаміка майна повинна бути вищою, ніж рівень росту оплати праці $I \cdot 3п < I \cdot M$. Це свідчить про укрупнення в складі підприємства власного і оборотного майна, що створює можливості розширення та відтворення господарської діяльності. Динаміка прибутку від реалізації вища, ніж майна $I \cdot M < I \cdot Пр$. Це може бути спричинено вищою продуктивністю залученого майна, а також ефективним організаційно-технічним удосконаленням. Як результат, динаміка прибутку від реалізації – $I \cdot Пр < I \cdot Пб$. Ця нерівність може виникати або за рахунок високих цін реалізації, або, як наслідок раціонального використання сукупності чинників господарської діяльності, що спричиняє до зниження потреби власних коштів.

У фінансово недосконалих підприємствах остання нерівність показників виглядає зворотно $I \cdot Пр > I \cdot Пб$, що може виникати за рахунок зниження обсягів реалізації продукції.

На підставі кількісних показників можна збудувати системи похідних, які дають можливість якісно характеризувати і оцінити ефективність господарювання підприємства. Зокрема, попередні показники дозволяють збудувати наступні якісні показники:

- $M/3п = Мзп$ – залучення складових майна на одного працюючого;
- $Пр/M = Прм$ – оборотність майна;
- $Пр/3п = Прпб$ – ставка прибутку від реалізації в середній заробітній платі;
- $Пб/M = Пбм$ – рентабельність майна;
- $Пб/Пр = Пбпр$ – рентабельність продажу;
- $Пб/3п = Пбзп$ – рентабельність праці одного працюючого.

На підставі створених показників складемо залежність:

$$I \cdot Мзп < I \cdot Прм < I \cdot Прпб < I \cdot Пбпр < I \cdot Пбм < I \cdot Пбзп$$

Згідно з цією залежністю, оборотність майна має зростати швидше, ніж вартість складових майна, залучених в середньому на одного працюючого $I \cdot Мзп < Прм$. Необхідно створити таку систему складових власного та залученого майна, яка також буде створювати можливість ефективного зростання прибутків від реалізації.

При доцільному використанні залучених і власних засобів майна, це буде спричиняти до зростання рівня ставки прибутку в середній заробітній платні на одного працюючого $I \cdot Прм < I \cdot Прпб$. При цьому динаміка оплати праці є нижча, ніж динаміка рентабельності реалізації

$I \cdot Прпб < I \cdot Пбпр$. Це може свідчити про вигідне для підприємства регулювання цін реалізації і власних коштів.

Надалі, вища динаміка рентабельності майна $I \cdot Пбпр < I \cdot Пбм$ може мати своє джерело, незалежно від отриманих показників, в раціоналізації використання власних і залучених засобів.

Якщо ж динаміка рентабельності праці вища, ніж динаміка майна $I \cdot Пбм < I \cdot Пбзп$, то це вказує на вищий ступінь ефективності фінансового залучення в господарській діяльності людського фактору.

УДК: 338.912.3

Проф. М.В. Рymar, д.е.н.; У.З. Ватаманюк – УкрДЛТУ

ЕКОНОМІЧНО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Проблеми інноваційного розвитку економіки знаходяться в числі найвищих пріоритетів державної політики України. Підтримуючи конкуренцію і підприємництво в науково-технічній сфері, держава поступово йде до створення і планомірного розвитку цивілізованого ринку науково-технічної продукції. Однак, на цьому шляху необхідно вирішити ряд проблем ефективного використання науково-технічних результатів. Це свідчить про необхідність дослідження процесу інновацій

Prof. M.V. Rymar, U.Z. Vatamanjuk – USUFWT

The development of the innovational activities process in the economy of Ukraine

The problems of the innovational development of the economy are among the highest priorities of the state policy of Ukraine. By supporting the competition and enterprising in the science-technical sphere, the state gradually goes to the creation and systematic development of the civilized market of the science-technical production. However it is necessary to solve a number problems of the effective using of the science-technical results on this way. It testifies about the necessarily of the research into the innovational process as a phenomenon of the economical.

Головним чинником стійкого економічного розвитку будь-якої країни можуть бути тільки зростання інтелектуального потенціалу нації та науково-технологічні інновації, застосування яких істотно змінює обсяги та якість виробництва і споживання. У зв'язку з цим Україна може претендувати на належне місце в Європі та світі тільки опанувавши найбільш складний інноваційний шлях розвитку [7].

Виходячи з цього, важливо зрозуміти всю актуальність та надзвичайну важливість формування інноваційної стратегії довгострокового розвитку нашої держави. І тому в умовах економічної кризи, яка охопила Україну і всі її регіони, надзвичайної особливості набувають інноваційні процеси. Їх суть полягає у розвитку науково-технічного прогресу, в оновленні основних виробничих фондів, в удосконаленні управління і організації виробництва та праці, у вдосконаленні економіки кожного підприємства зокрема.

Звертаючись до Послання Президента України до Верховної Ради, в якому викладені основи стратегії економічної та соціальної політики нашої держави на 2000-2004 роки, необхідно зокрема, зазначити те, що утвердження нової іннова-